

ΝΟΥΜΑΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ-ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ-ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Δ.Π.ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΧΡΟΝΟΣ Β'

ΑΘΗΝΑ, Κυριακή 23 του Μην 1904

ΓΡΑΦΕΙΑ: Όδός Οικονομίου αριθ. 4 | ΑΡΙΘ. 97

Ο ΚΑΛΟΣ ΒΑΣΙΛΙΑΣ

Κατά διαολού πήγαμε ή Χώρα. Στρατός δέν είχε, μά μήτε στόλο. Άπόξω ό δχτρος την φοβέριζε και κάθε ώρα και στιγμή, σαν την έβλεπε έτσι αδύνατη και ξεβιδωμένη, κοίταζε να την ταπεινώση, να την εξευτελίση. Από μέσα, τα ίδια τα παιδιά της την πολεμούσαν λυσσοκείμενα με τό άρπαζε να φας και κλέψε ναχης και με κάθε είδους άτιμία. Φοβερώτεροι οι μέσα δχτροί, καρά οι άπεξω, έσκαβαν με τα ίδια τα χέρια τους τό λάκκο της κι άγωνίζονταν μία ώρ' άρχίτερα να τή θάψουν και να ήσυχάσουν.

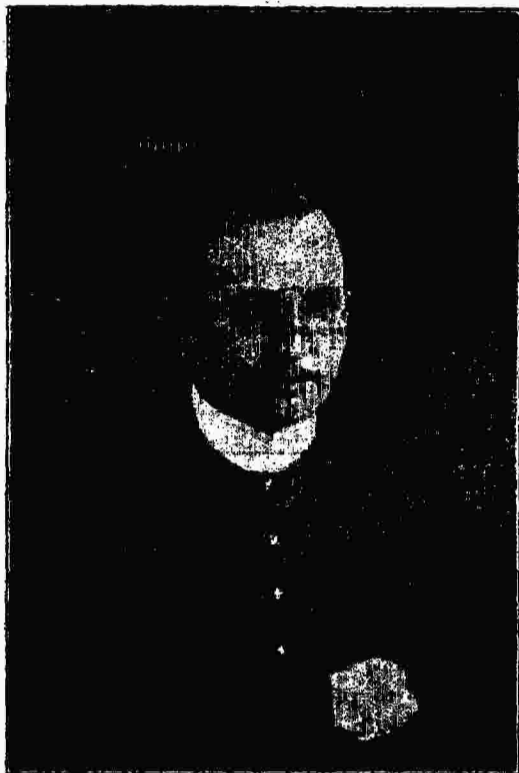
Άπό πουθενά καμμία τωτηρία, καμμία εχτιδα φωτερή μέσα στην άπέραντη σκοτεινιά. Μαύρα όλα. Κ' οι άνθρωποι μαύροι, κ' οι ψυχές και τα κατώματά τους. Και τό τέλος της καταδικασμένης Χώρας ζύγωνε.

Τότες ό Θεός, που τή λυπήθηκε, έδωσε φωτιση στο Βασιλιά της. Κι' ό Βασιλιάς της άποφάσισε να την σώση. Και κάλεσε τό λαό του από κάτω από τό Παλάτι και τούπε :

— Παιδιά, χανούμαστε. Ό κίντνος μάς έζωσε από παντού κ' ή χώρα μας μαραινείται και σήνει. Καιρός να ξυπνήσουμε. Καιρός να σκεφτούμε σαν τίμιοι άνθρωποι και σαν τέτοιοι να δουλέψουμε. Άρκετά πήραμε από τή Χώρα. Καιρός τώρα να της δώσουμε και μες. Καιρός να τή φτιάξουμε, αφού οι ίδιοι με τα χέρια μας τή χαλάσαμε. Έλάτε παιδιά, να της δώσουμε ό,τι της πήραμε. Να της γυρίσουμε τα δανεικά. Πρώτα εγώ—γιατί κ' έτσι πρέπει—θα δώσω τό καλό παράδειγμα. Ό μιστός που παίρνω κάθε χρόνο είναι μεγάλος. Φτωχεια ή Πατρίδα και μες φτωχά πρέπει να ζούμε. Όχι σπάταλα. Τόν αφήνω λοιπόν τό μιστό μου και κρατάω μονάχα όσα μου φτάνουν για να ζήσω. Με τάλλα, άς γίνουν καράβια, άς γίνη στρατός, άς γίνη ή Πατρίδα δυνατή και μεγάλη. Τότε και μες μεγάλοι και δυνατοί θα γίνουμε. Έμπρός, παιδιά. Τό σύνθημά μας : **ΨΟΜΙ ΚΑΙ ΠΑΤΡΙΔΑ.** Άς λείπη στην άνάγκη και τό χρομμύδι άπ' τό προσφάι μας.

Αυτά ειπε ό καλός Βασιλιάς. Κι' ό λαός άμα τόν άκουσε, άμα τόν ειπε έτσι καλό και πονετικό, φιλοτιμήθηκε να γίνη καλύτερος, να περάση τόν Βασιλιά του στην καλοσύνη. Κ' έκανε ό,τι έπρεπε να κάνη. Κ' έδωσε και τό πουκάμισό του άκόμα για τή Πατρίδα. Και τα ταμεια γιόμισαν στη στιγμή από παράδες. Κ' έγινε στόλος και στρατός. Κ' έγινε ή Πατρίδα δυνατή και μεγάλη. Κ' οι δχτροί τή λογάριάζαν πιά, αφού οι πατριώτες πάψανε να την πολεμούνε.

Η ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ ΤΟΥ ΝΟΥΜΑ

HERBERT KRUGER

Έτσι έγιναν τα πράματα. Κ' έτσι ό στρατός κι ό στόλος ονομάστηκε Β α σ ι λ ι κ ό ς, γιατί ό Βασιλιάς με τόν ιδρώτα του τόν έφτιαξε. Κ' έτσι ό καλός Βασιλιάς με περηφάνεια δέχτηκε τόν τίτλο που τούδωσαν οι πατριώτες, γιατί τάξιζε, να λέγεται δηλ. Άρχηγός του στρατού της στεριάς και της θάλασσας.

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΑΡΧΑΙΑ ΕΠΙΓΡΑΜΜΑΤΑ

Σ' άγωνιστή του δρόμου

Ήταν άργός στο τρέξιμο, μά σε τραπέζι άν πάει
Ό βύτοχλιδος, όλοι λέν δέν τρέχει μόν' πετάει.

Σε μαυρομαλοσθα

Λίνο, Νικόλλα, μερικοί, πώς βάρεις τα μαλλιά σου,
Που ενό τάγεις κατάμαυρα πάρει με τόν παρᾶ σου.

Άγορασμένη ομορφιά

Δοντάκια άγοράσες, μαλλιά, φκασίδι κι' άλοιφή,
Μά με τό ίδιο τό έξοδον έπαιρνες και μορφή.

Ό τσιγκούνης

Γιατί παράδες, ξόδεψεν ό Έρμος στ' όνειρό του,
Άπ' την περίσσα λύπη του έκοψε τό λαιμό του.

Μετάφραση Ηλ. Π. Β.

ΦΙΛΕΛΛΗΝΕΣ ΚΑΙ ΡΩΜΙΟΦΙΛΟΙ

Ο κ. KRUGER

Ό κ. Ντίτριχ κάθε φορά που τύχει άφορμή τό φωνάζει : Είμαι Ρωμιόφιλος κι όχι Φιλέλληνας. Θυμάζω την άρχαία Έλλάδα, μά ή ή σημερινή με συγκινεί και γι' αυτήν ένδιαφερόμικι.

Καλοί κ' οι Φιλέλληνες, δέν τό άρνούμαστε. Μά σήμερα—τί τα θέλετε ;—άνάγκη από Ρωμιόφιλους έχουμε. Αυτοί σήμερα κυτάζουν με τα συγγράμματά τους και με τή διδασκαλία τους ναποδείξουν σε κάθε περίπτωση στην Ευρώπη πως δέν είμαστε μονάχα φύλακες τόν άρχαιοτήτων, άλλα λαός ζωντανός ; κι' αυτοί οι Ρωμιόφιλοι (ένος Krumbacher δηλ. ένος Thumb ένος Dieterich) και τόσο άλλοι) λησιμονούν τό παρελθόν, για να μελετήσουν τό παρόν και για να θγάλουν άπ' αυτό άγαθά συμπεράσματα για τό μέλλον μας.

Τα γράμματα του κ. Krüger που θα διαβάσετε άμέσως, θα δείξουν πόσο τα λόγια μας είναι σωστά. Ό κ. Herbert Krüger είναι γιατρός στο Königsberg και γράφει τα Ρωμεία καλύτερα από πολλούς Ρωμιούς. Θα τό δητε αυτό άργότερα που θα δημοσιέψουμε ένα παραμύθι του Kurd Lasswitz που τό μετάφρασε για χάρη του «Νουμά». Τώρα άκούστε τί μας γράφει :

×

«... Σας εύχαριστώ πολύ που τυπώσατε τή σημείωσή μου για τήν «Όνισσα». Κρίμα που ένος έπιστήμονας σαν τόν κ. Κατζιδάκι δέν μπορεί ή δέν θέλει να τό νοιώση τό άληθινό συμφέρο του έθνους του. Και τί θα γίνη ένα έθνος που ή νεολαία του άναγκάζεται να χάνη τόν πολύτιμο καιρό της μισομαθαινοντ ας τήν περασμένη άρχαία φύση της μητρικής γλώσσας της και ξεμαθαίνοντας την ίδια τή μητρική γλώσσα της ; Καταλυπημένος έρωτώ : Πώς θα βαστάξη τόι γιγαντένιο συναγωνισμό, είτε τόν υλικό, είτε τόν πνευματικό, με τούς πολιτισμένους λαούς της Ευρώπης και της Άμερικής ; Όχι βέβαια με τό να βασανίζη τα παιδιά να μάθουν ό κ ύ ω ν του κυνός, τό ύ δ ω ρ του ύ δ α τ ο ς, άντι να μεταχειρίζονται τό σκυλί, του σκυλιού, τό νερό, του νερού—που τό μάθανε πιά στην κούνια.

Μά όσο περισσότερα άναγκάζονται τα παιδιά να καταγίνουνται με βιβλία, με φιλολογία και άρχαιολογία, τόσο λιγώτερο μαθαίνουν συνήθως από φυσικές έπιστήμες κι' από πραχτικές γνώσεις. Κι' όποιος σήμερα δέν ξέρει από φυσικές έπιστήμες, δέν έχει τό δικαίωμα να λέγεται μορφωμένος.

*) Κοίταξ «Νουμά» φύλλο 88 σελ. 3.

Κ' ένα προτέρημα έχουν ακόμα οι φυσικές επιστή-
μες: μαθαίνονται από τη φύση, από την πραγμα-
τικότητα ίδια ίδια, κι όχι μοναχά από τα βιβλία.

Με την βοήθεια των φυσικών επιστημών μονάχα
γεννιούνται πραχτικά συνάματα κ' επιστημονικά κεφάλια,
άρμονικά μορφωμένα, κι όχι σχολαστικά κοντόμυαλα

Χάρηκα πολύ πού βρέθηκε πάλι ένας αξίος άντρας
να μ'ε γράψη ένα πραχτικό βιβλίο: ο κ. Στασινό-
πουλος. Έχουμε τώρα την «Αστρονομία» του Παύλη,

«...Έλπίζω πως οι κόποι και η δουλειά όλωνών
σας δεν θα πάη στα χαμένα, μ' όλη τη θεοσκότεινη
τύφλα εκείνων πού τολμάνε να λένε το έργο σας προ-

Στο τελευταίο γράμμα μου είχα λησμονήσει να
σας άπαντήσω στο ρώτημά σας πως μαθαίνουνε στο

*) Σ η μ. τ ο υ «Ν ο υ μ α». Αυτό πού εδχεται ο
κ. Ktigger, άρχισε και να γίνεται. Στο «Νουμά» για την
ώρα γράφουν έξη γιατροί: Οί κ. κ. Φ. Φωτιάδης, Καρ-

Ο ΗΡΟΣΤΡΑΤΟΣ ΡΑΓΚΑΒΗΣ

Ηρόστρατος ονομάζουν της καταρρεύσας οι γαμπροι
όσους γράφουν όπως μιλούν και παραχορτάσαμε νακούμε
τώμορφο επίθετο. Δέν έχουν οι καθμένοι τίποτα λογικά

Πακιστήριό μας τήν ελληνική γλώσσα. Έδω πέρα
στα Königsberg τήν διδάσκει ο καθηγητής της
Γλωσσολογίας κ. Prellwitz, ο συγγραφέας του γνω-

Λοιπόν ο κ. Prellwitz, σαν γλωσσολόγος πού ει-
ναι, έξόν από τάλλα μαθήματά του διδάσκει τα ρω-
μαϊκά κι' όχι τήν καθαρή ύ ο υ σ α. Καμμιά

Ο κ. Prellwitz αγαπά και λατρεύει τα δημοτικά
τραγουδιά κ' είναι ένθουσιασμένος για τον κ. Ψυχάρη
και για τους άλλους δημοτικιστές και μεταδίδει τον

Königsberg

HERBERT KRUGER

ANEMOTΡΑΓΟΥΔΑ

II

Περπάταγα κατάμονος στην άκρογιαλιά και χαί-
ρουμουν τα κύματα πού με τραγουδι σόηνανε σιμά
μου. Η θύμησή σου βασάνιζε το νου μου και ξά-

Είτανε νύχτα ακόμη και στο σκοτάδι μέσα φάνη-
κες έσύ και φώτισε ο κάμπος κ' η θάλασσα λαμпо-
κόπησε. Ωμειαζες τήν άστρατη και βοδόλαγες μ'ένα

κόσμος, ο κόσμος ο φανατισμένος και άμυαλος, δέν κατα-
λαβαίνει παρά όταν τού μιλάς για πρόσωπα; Για τούτο

Περνώνας, πού λέτε, ο κύρ Κλέωνας Ραγκαβής τώρα
τελευταία απ' τή Σμύρνη αξιώθηκε να προσφωνηθῆ έμ-
ματρα από ένα σαν τον αυτό του μεγάλο άντρα.

Ω εὐ παρέστης, ότρηρέ έργατα των γραμμάτων
άριστοτέχνα θυμαστών βυζαντινουργημάτων!(!!!)
Σκιρτώσα σ' υπόδέχεται η γή της Ιωνίας,

λός. Όρμάω πάλι κοντά σου κι δι' θά σ' έπιανα, νά-
σου, σκάνδάτω και σερβίζουμαι χάρου. Πάρεσα,
καταδοσώθηκα μά πού! σκένθουμαι πάλι και τό

Απολιπόμενος τότες έδωλα τις φωνές και κλαίον-
τας σου είπα κάτι λόγια πού μου φάνηκε πως ράιζε

«Αχ!—κι' αντίχησε πέρα το λαγκαδι—γιατί;
γιατί με φέβγεις, καλά μου; γιά μένα δέν είναι ένα
κλάμα; Ένα δάκρυ δέν είναι; μά παρηγοριά, μά

Το ράισμα είχε ανοίξει πολύ βαθιά το βουνό
τρανταχτηκε άξαφνα και με βρόντο μεγάλο ξεσχίστη
κ' έγινε τρίματα: τότες σε είδα να παλέβης στον

ΜΑΡΚΟΣ ΓΕΡΑΝΗΣ

ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ

- Αχ γιατρέ, είτε η μητέρα, δέν έξερεις τί δυστυ-
χία. Το παιδί μου έχασε τή λαλιά του... δυδ μέρες τώρα
δέν είτε λέξη.
- Βγάλε τή γλώσσα σου, παιδί μου, να δω τί έχεις.
- Το παιδί τήν έβγαλε.
- Τώρα βάλε τήν πάλι μέσα
- Το παιδί τήν έδωλε.
- Η γλώσσα φαίνεται κανονικά. Ας δοϋμε τώρα

διότ' η Δόξα στέφουσα τήν πολίαν των κόμην,
διά στεφάνου εύθαλους τας τρίχας των καλύτει
και φως άκμης άειλαμπους 'ς τó μέτωπόν των ρίπτει!

Αυτή 'νε η προσφώνηση κ' η έφημερίδα πού τή δη-
μοσίεψε προσθέτει παρα κάτω πως κ' η πρωτεύουσα της
Ιωνίας, η τις άείποτε θεωρεί ως καλλάδιον τήν πάτριον